

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

EN KROPP – ÖMSESIDIGT BEROENDE

Efesierbrevet 4:4; 1 Kor 12:12-26 • Predikan G8B 2021-10-31 (Fågelbergskyrkan) • Johnny Lithell

INLEDNING

Varför ska man gå till kyrkan?

Varför ska man egentligen gå till kyrkan? Vad ska det vara bra för, att ägna en stor del av varje söndag till att bryta upp från sin bekvämlighet där hemma för att fira gudstjänst med en massa andra människor?

Teddy Roosevelt

1917 publicerades en artikel i en damtidning där den dåvarande amerikanska presidenten Teddy Roosevelt gav tio skäl till varför man skulle gå till kyrkan. Jag läser inte alla, men bland annat sa han att om kyrkorna inte skulle finnas så skulle samhället förfalla, att det stärker ens moraliska resning, att det är bra att bli bekant med Bibelns texter, att det är bra att få sjunga hymner, att det är bra att få möta och samtala med goda grannar vilket får en att känna sig mer välvillig gentemot omvärlden och att det ger möjlighet att vara till hjälp för grannar vilket i slutändan är en hjälp för en själv.

Nu kanske det hör till saken att presidentens egna barn skojade om honom och sa att när han går på bröllop så vill han vara bruden och när han går på begravning så vill han vara den döde. Han var påtagligt självupptagen, vilket återspeglas i de skäl han ger för att gå till kyrkan. Om man ska sammanfatta hans argumentation så säger han att man ska gå till kyrkan för att det är bra för en.

Man kan skoja om presidentens självupptagenhet, men jag undrar om han inte bara var före sin tid. Om vi skulle ställa samma fråga till en genomsnittlig kristen i Sverige idag skulle jag tro att är långt från självklart att man alls skulle vara beredd att argumentera för att man ska gå till kyrkan. Men *om* man vore beredd att ge skäl till varför man skulle gå till kyrkan tror jag att även om argumentationen skulle låta annorlunda mot Teddy Roosevelt så skulle ändå principen vara exakt densamma. Vi ska gå till kyrkan för vi får ut något av det. För att det är till hjälp för oss.

De flesta problem kommer ur vår självupptagenhet

I förra predikan ur Efesierbrevet såg vi hur Paulus uppmanar församlingen att göra allt för att bevara enheten. Vi tittade på Guds frälsningshistoriska syfte med enhet, att återförena allting till sin rätta plats, att återupprätta den enhet som fanns innan synden förstörde och ödelade, och så småningom den plan som från evighet varit dold i Gud, men som nu gjorts känd, nämligen att Guds vishet i sin väldiga mångfald skulle göras känd *genom församlingen*. Och vad är det i församlingen som vittnar om Guds vishet? Det är dess enhet! Det är att

fiendskapen är dödad och de båda är försonade både med varandra och med Gud. Detta är vad som proklamerar Guds ära mer än något annat.

Vi såg också att den enhet som Paulus talar om är Andens enhet. Det är, med andra ord inget vi kan skapa. Däremot ska vi göra allt vi kan för att bevara den. Det är alltså inte fråga om en avslappnad attityd, att vi kan syssla med det här om vi får tid över. Det talar om en övergripande riktning i våra liv eftersom det är något som är helt centralt i Guds frälsningsplan. Det är ingen perifer fråga. Det är något vi strävar efter. Det är något vi kämpar för.

Därefter tittade vi på enhetens förutsättningar; de saker som behöver fungera för att vi ska kunna bevara Andens enhet. Paulus talar om ödmjukhet, mildhet, tålmod och överseende kärlek.

När vi nu går vidare i texten ger Paulus en rad anledningar till varför vi ska göra allt vi kan för att bevara enheten med ödmjukhet, mildhet, tålmod och kärlek. Det går tillbaka på församlingens natur. Det handlar om vad den kristna församlingen är. Så nu är vi tillbaka på lära, precis som vi varit i de tre första kapitlen i Efesierbrevet. Men det är värt att lägga märke till hur Paulus lära om församlingen tycks ligga till grund för nästan allt han skriver. Han skriver brev till församlingar och det finns ofta specifika skäl till varför han skriver dessa brev. De avhandlar olika specifika frågor som kommit upp i församlingarna, men nästan alla frågor som vi ser att Paulus tar upp gör han genom en särskild förståelse av vad den kristna församlingen är, nämligen att vi är förenade med varandra som en kropp och vi är förenade med Kristus som kroppens huvud.

Det verkar som att de flesta av våra problem kommer av att vi är för upptagna med oss själva. Det är vad synden gör med oss. Den sätter människan i centrum. Den får mig att känna att det bara är jag som är viktig; mina tankar och mina känslor. Men Nya testamentet ger oss en annan bild av oss själva, som delar i en större helhet, med ett gemensamt mål. Paulus säger i 1 Kor 12:27, ”Ni är alltså Kristi kropp och var för sig delar av den.” När vi ser det och vi lyfts ur vår självupptagenhet är det väldigt många av de saker som plågar oss som kommer i ett helt annat ljus.

Det här kommer fram tydligt om man läser Paulus brev till församlingen i Korinth. Där ser vi att det var partibildningar och splittringar av olika slag. Gång på gång får Paulus korrigera och betona att de måste förstå att de är delar i en helhet. Det grundläggande problemet som kommer tillbaka om och om igen är att de först tänker på sig själva som individer. Det verkar sakna en korporativ tanke, en enhet som går djupare än att det bara råkar vara ett antal individer som har liknande intresse. Om de hade förstått att församlingen är en helhet, en kropp där lemmarna är ömsesidigt beroende av varandra så skulle nästan alla frågor som Paulus behöver korrigera ha varit otänkbara.

Så här i Efesierbrevet ger Paulus en utläggning av vad kyrkan är. Jag tänkte dela upp det som är kvar av predikan i tre punkter. Först vill jag ge några övergripande kommentarer till det här textavsnittet, därefter vill jag i den andra punkten säga något om vad den här kroppsmetaforen innebär, det vill säga, vad är poängen med att Paulus envisas med att kalla församlingen för en kropp? Och sedan vill jag i den tredje punkten ge ett antal tillämpningar, så jag kallar punkten helt enkelt för ”vad betyder det för oss?”. Så: (1) övergripande kommentarer till texten, (2) vad innebär kroppsmetaforen? Och (3) vad betyder det för oss?

I. INTRODUKTION TILL TEXTEN

Då börjar vi i den första punkten med några övergripande kommentarer till texten.

Betonar ordet "en"

Det första vi ser är förstås att Paulus gör en upprepning. Sju gånger säger han ordet "en": en kropp, en Ande, ett hopp, en Herre, en tro, ett dop och en Gud som är allas Far. Det här är en kraftfull retorisk modell där han vid varje upprepning driver hem poängen hårdare och det är förstås ingen slump att han väljer en sjufaldig upprepning. En sjufaldig upprepning – det är inte ofta man ser sånt i Bibeln. Spontant kan jag tänka på sju ve-rop som förekommer hos profeterna och sju sigill och sju basuner i Uppenbarelseboken.

Upprepningen är som ni vet en judisk modell för att kommunicera betoning. Ofta kommer den i uttryck som "sångernas sång" eller "kungars kung", vilket talar om den högsta sången och den högsta kungen. Vid några fåtal ser vi något upprepat till den tredje graden, det vill säga den yttersta formen av superlativ. Gud är inte bara helig, och inte heller räcker det med att säga "helig, helig". Nej, han är trefalt helig.

Men här har vi alltså en sjufaldig upprepning så vi får en känsla av hur viktigt det här är för Paulus. Här finns en huvudpoäng som han vill förmedla. Kyrkan är en. En. Därför tror jag att om vi ska göra texten rättvisa så är det helt rimligt att vi går långsamt igenom den och tar en enhet i taget. Det blir upprepande, men det är ju just det som är Paulus poäng. Han vill inskräpa något som är mycket angeläget och han gör det med en sjufaldig upprepning.

Trinitarisk struktur

En annan sak som är värd att lägga märke till är hur han har grupperat dessa sju ettor. Vi har tre stycken i den fjärde versen och sedan tre i den femte versen och sedan har vi en i den sjätte versen. De är arrangerade runt de tre personerna i Treenigheten. De första tre hör till den helige Ande, sedan har vi tre som hör till Sonen och sen den sjunde som är Gud Fader.

Det finns en koppling, en analogi mellan den enhet som finns i Kristi församling och den enhet som finns i Treenigheten. Det är inte samma sak i meningen att det är precis samma sort, men det är analogt; det finns en likhet. Vi har en Gud som evigt existerar i tre personer; men även om dessa tre personer existerar i fullkomlig enhet så innebär denna enhet ändå inte att dessa tre upphör att vara distinkta personer. På det sättet blir det en analogi för Guds församling. Vi lever också i en enhet; en enhet i den helige Ande. Vi är ett i Kristus, men samtidigt inte på bekostnad av vår mångfald. Det är snarare så att vår mångfald gör enheten ännu vackrare.

Det var en kort inledningspunkt. Se kraften i att Paulus upprepar ordet "en" sju gånger och låt oss träffas av den kraften. Och se att han har ordnat dessa sju enligt en trinitarisk struktur.

II. VAD INNEBÄR KROPPSMETAFOREN?

Låt oss då gå vidare till det specifika ordet vi har framför oss i dag. Paulus säger att församlingen är "en kropp". Han har precis talat om att det är en enhet som kommer genom den helige Ande, en Andens enhet. Och därifrån går han över till att inleda sin sju-serie med att säga att vi är en kropp. Vad menar han med det? Vad är poängen med den här bilden av församlingen som en kropp?

Paulus favoritbild

Det är många som har lagt märke till att det här är något av en favoritbild hos Paulus när han talar om församlingen. Han har förstås flera andra bilder också. I det andra kapitlet liknar han församlingen vid ett kungarike där vi är medborgare. Sedan säger han att vi är medlemmar i samma hushåll, i samma familj. Och sedan säger han att vi är en byggnad, att vi är sammanfogade som stenar i ett tempel som bygger på Kristus som hörnsten och apostlarna och profeterna som grund. Sedan, i det femte kapitlet kommer han att jämföra församlingen med en brud när han säger att den är Kristi brud och att förhållandet mellan Kristus och församlingen är som förhållandet mellan en man och en hustru. Men han verkar använda den här bilden av en kropp oftare än någon annan, och särskilt när vi talar om enhet är det lätt att förstå eftersom den är så talande.

Han har redan använt kroppsmetaforen två gånger tidigare i Efesierbrevet. Han gjorde det i kapitel 1, vers 23 där han säger att Kristus som är huvudet allting gavs till församlingen som är hans kropp, fullheten av honom som uppfyller allt i alla. Sedan använde han samma bild igen i det andra kapitlet när han talade i den 16:e versen att Kristus försonar judar och hedningar med Gud i en enda kropp genom korset, där han dödade fiendskapen.

Men vad menar han då? Vad är poängen? Det är här det är till sådan hjälp att ha läst texten i Första Korinthierbrevet 12:12 och framåt. Det finns mycket att säga, men jag tycker mig kunna se två kategorier. Så här kommer två underpunkter.

1. Organisk karaktär

Det första som Paulus vill förmedla med att kalla församlingen för en kropp är dess organiska karaktär.

Ny skapelse

Församlingen är en ny skapelse. Gud har skapat något nytt. Han har inte tagit några judar och några hedningar och gjort en koalition, satt dem runt ett bord och fått dem att vara vänliga mot varandra. Nej, han har gjort något helt nytt. Församlingen är en ny skapelse och inte en sammansättning av gamla delar. Det gamla är förbi, nu är ingen längre jude eller grek djupast sett. Vi har förstås kvar våra personligheter och våra kulturella arv, men det är inte längre det som definierar oss. Vi är framför allt *i Kristus* som en enda ny skapelse. En ny organism.

Börjar med en enda cell

Det här syns tydligt i bilden av en kropp. Kroppen består av tio fingrar och tio tår och två händer och två fötter och två ben och två armar och så vidare. Men kroppen är inte en samling av delar som har satts ihop. Vi är inte gjorda av lego. Nej, en kropp börjar med en enda cell och utifrån denna lilla cell börjar det växa och utvecklas olika delar. Först ser de ut som små knölar och sedan kan man se att det blir en arm och en till arm och så vidare. Allt kommer ur samma organiska massa. De olika kroppsdelarna har aldrig existerat oberoende av varandra – alla är utväxter av samma organiska vävnad. Det är därför vi kan tala om en sådan enhet. Gud har skapat något nytt och låtit det växa och utvecklas.

Det här ligger i linje med vad vi såg förra gången, att det som gör oss till ett är Andens enhet. Det är inget vi kan åstadkomma genom yttre medel. Det är en inre, levande enhet som bara Gud kan ge och som vi ska göra allt vi kan för att bevara.

2. Ömsesidigt beroende

Så en del av poängen med bilden av församlingen som kropp är att det är en organisk och levande enhet. Men den övergripande poängen är den andra kategorin, som handlar om ömsesidigt beroende. Här har vi Paulus huvudpoäng. När han skriver till församlingen i Korinth vill han lära församlingen att kämpa emot individualism och avund och själviskhet genom att inse hur de är ömsesidigt beroende av varandra. Istället för att tävla mot varandra måste de se att de behöver varandra.

Mångfald i enheten

Det börjar förstås med att se att det finns en mångfald i enheten. Alla är inte samma och det är inte heller meningen att de ska vara det. Det är inte så att vi har en predikant och resten är passiva åskådare och mottagare av religiösa tjänster. I denna Andens enhet, mitt i detta gemensamma liv som vi delar och som definierar oss är vi fantastiskt olika. Jämför ett finger och ett öga. Man skulle kunna tänka att de inte har någonting gemensamt. Ett finger kan verka alldagligt. Men ögat är ett så förunderligt finstämt instrument att det går knappt att finna något som kan överträffa det i komplexitet. Vid första anblicken kan man lätt tro att ett finger och ett öga inte alls har med varandra att göra. Men sanningen är den att trots att de är så annorlunda och ser så annorlunda ut och trots att de fyller helt olika funktioner så är de fortfarande ett i meningen att de är förenade i en och samma kropp. Kroppen vore inte komplett om något av dem skulle saknas. Den skulle vara decimerad och trasig. Alla delar är ömsesidigt beroende av varandra!

Ingen har existens i sig själv

Vi kan ta resonemanget ett steg vidare. Inte en enda kroppsdel har någon funktion eller mening eller ens existens för sig själv utanför kroppen. Det är en grotesk tanke som borde ta död på all vår individualism. Föreställ dig att du ser en kroppsdel från en mänsklig kropp ligga någonstans på ett golv. Det är sånt som man drömmer mardrömmar om. Hur skulle vi som kristna då någonsin kunna komma på tanken att tro att vi kan klara oss i vårt kristna liv utan en lokal församlingssamfund?

Paulus säger att om alla vore en enda kroppsdel, var fanns då kroppen? Poängen handlar om ömsesidigt beroende. Kroppsdelarna kan sinsemellan vara både lika och kolossalt olika, men poängen är att *inte en enda av dem har ingen verklig mening eller ens existens för sig själv frikopplad från kroppen*. Tvärtom, *varje del får sin mening och sitt liv genom sin förening med den övriga kroppen*. Det är sant om människokroppen och Paulus säger att det är lika sant om Guds församling. Varje organ behöver de andra och alla har nytta av de andras funktion.

Alla arbetar mot samma mål

Ytterligare en aspekt av samma princip om ömsesidigt beroende är att alla delar i kroppen arbetar mot samma mål. Alla fyller olika funktioner, men genom sina olika funktioner drar alla våra ansträngningar åt samma håll. En människa tänker i sin hjärna och agerar med sin vilja. Men han behöver något instrument för att kunna verkställa sin vilja, det räcker inte med att tänka för att få något gjort. Om jag vill öppna en bok använder jag mina händer. Om jag inte har några händer och inte några armar kan jag inte öppna boken. Alla delar fyller alltså olika funktioner men är ömsesidigt beroende av varandra för att kunna uppnå det Gud har kallat oss att göra.

Så, sammanfattningsvis. Vad är Paulus poäng med att tala om församlingen som en kropp? Två saker, dels att den har en organisk karaktär, att den inte är sammansatt genom en yttre

påverkan. Den har utvecklats organiskt genom sitt inre liv. Och dels att alla kroppsdelar är ömsesidigt beroende av varandra. Vi får mening och liv genom att vi är förenade med den övriga kroppen.

III. VAD BETYDER DET FÖR OSS?

Vad betyder då det för oss här och nu? Här går vi alltså till den sista punkten och här vill jag nämna fem saker.

1. Vi gläds och lider tillsammans

För det första, och det kommer ju rakt ur texten i 1 Kor 12:26,

1 Korinthierbrevet 12:26 (SFB-15)

²⁶Om en kroppsdel lider, så lider alla de andra delarna med den. Och om en kroppsdel blir ärad, gläder sig alla de andra delarna med den.

Det innebär att vi lider tillsammans och vi gläds tillsammans. Det förutsätter förstås att vi är inblandade i varandras liv och vet vad som pågår. Det förutsätter att vi träffas regelbundet, inte bara till gudstjänst utan i alla tänkbara konstellationer en och en eller i mindre grupper av olika slag. Men kanske mest konkret vill jag än en gång verkligen rekommendera er alla att ta för vana att ha församlingsmatrikeln ligga i Bibeln och be igenom den varje dag. Att varje dag lyfta varje församlingsmedlem inför Gud och glädjas med den som gläds och sörja med den som lider. Vi kan skicka meddelanden till varandra och önska att de andra ber för något som är angeläget just nu, eller skicka meddelanden och uppmana andra att dela glädjen i goda nyheter.

Jag kan inte nog understryka vilken skatt det här är. Om du inte redan gör det vågar jag lova att om du tar för vana att varje dag be för alla dina bröder och systrar i församlingen så kommer det att innebära en stor livsförändring till det bättre.

Men här kan vi också knyta an till vad jag sa inledningsvis. Vi går inte till kyrkan i första hand för att det ska stärka vår moraliska resning, nej, vi går för att tillbe Gud, vilket är ett mål i sig självt, och för att uppmuntra våra bröder och systrar. De står inte emot varandra. De är intimt sammanflätade. När vi tillber Gud, när vi lyssnar på Guds ord läst och bett och predikat och när vi sjunger med i sångerna av all vår kraft – ja, då är vi också till uppmuntran för varandra.

2. Kärlek uttrycks partikulärt

För det andra. All den kärlek och enhet och uppmuntran som uttrycks i församlingskroppen kommer alltid fram genom partikulära uttryck. Den kommer fram genom att verkliga människor av kött och blod uttrycker det till andra människor av kött och blod. Om det kommer någon ny till vår församling, hur kommer den personen att märka av den kärlek som finns här? Jo, genom att någon går fram till den personen och uttrycker den kärleken. Genom att visa ett genuint intresse för den personen och kanske bjuda med den personen hem på lunch. Och vad händer då? Jo, hela kroppen hedras. Genom att en person uttrycker kärlek och omsorg så kommer den personen att tänka, ”vilken kärleksfull församling!”.

Nu är inte min poäng att vi ska manipulera personer till att tro något vi inte är. Min poäng att att alla de här vackra sakerna som jag vet finns i vår församling kommer fram genom konkreta uttryck, inte genom ett sorts allmänt känslotillstånd.

3. Det är en förbundsrelation

För det tredje. Att församlingen är en kropp förutsätter att vi lever i en förbundsliknande relation till varandra. Det är ju det här som är problemet i församlingen i Korinth. Den kristna församlingen liknar ingenting annat i den antika romerska eller grekiska världen. Där var tillbedjan väldig individualiserad. Det fanns förstås många högtider av olika slag, men det vanliga avgudalivet gick i stort sett ut på att man besökte templet för den guden som man ville ha välsignelse av och så gav man sina gåvor så att han eller hon skulle bli vänligt inställd.

Om man ville ha barn gick man till fertilitetsgudinnan. Om man ville ha framgång i arbetslivet gick man till den gud som representerade mitt yrke. Om man ville ha beskydd på havet gick man till havsguden. Och så vidare.

Vilket skillnad det var för dem att bli infogade i en kristen församling. Det är en kropp där varje medlem har ansvar för varandra och där varje medlem är ömsesidigt beroende av de andra. Och alla problem uppstod ju eftersom den här unga församlingen inte riktigt kunde ta till sig den här kroppstanken.

Den sortens församlingsliv som Paulus talar om, är ett liv som förutsätter att vi har anförtrott oss till varandra. Att vi har gett varandra tillåtelse att hålla varandra ansvariga. Att vi har lovat varandra att älska varandra och uppmuntra varandra och vägleda varandra. Det är en förbundsrelation, och den är precis lika udda i vårt samhälle i dag som den var för den grekiska och romerska antiken.

4. Vi samlas för att uppmuntra varandra

För det fjärde. Detta var jag inne på innan, men för att knyta an till inledningen. När vi samlas, gör vi det för att uppmuntra varandra. Bara att du är här är till uppmuntran för de andra. Bara att du säger ditt amen till bönerna och bara att du sjunger med i sångerna är till uppmuntran. Gång på gång uppmuntrar Paulus församlingarna i sina brev att göra allt till uppbyggelse för varandra. Det är vår riktning när vi samlas. Vi kommer naturligtvis för att tillbe den levande Guden i Ande och sanning. Men vi kommer inte som individualister. Vi är en kropp och inte många små pekfingrar som råkar vara på samma ställe på samma gång. När vi firar gudstjänst, gör vi det som en kropp och när vi samlas i alla möjliga olika konstellationer under veckan så är vi riktade mot varandra och mot varandras uppbyggelse och uppmuntran.

5. Vi måste lita på Gud

För det femte och sista. Vi tillber Allsmäktig Gud som för hela historien framåt enligt sin vilja. Det är ingen överraskning för honom att vår församling ser ut just så som den gör. Det är inte heller en slump att den ser ut som den gör. Det är Gud som har format fram den här församlingen och fört oss fram under den tid vi har funnits. Allt ligger i Hans händer. Därför måste vi lita på honom också i hur han har satt oss i gemenskap med just dessa personer som vi får kalla våra bröder och systrar. Det är hans verk.

Det är inte ens vi som fört oss själva in i tron. Allt är på grund av honom. Han kom till oss medan vi var hans fiender och älskade oss. Vi var döda i våra överträdelse och synder men han såg oss och skapade liv i oss. Han sände sin älskade Son att bli lik oss, och leva ett liv i fullkomlighet, det liv vi borde ha levt. Och på korset dog han den död som var vår. Han bar all Guds vrede över den synd som vi gjort oss skyldiga till. Och han krossades under den i

vårt ställe. Han tog det straff som var vårt och han sa att den Sonen gör fri, den är verkligen fri. Det finns ingen fördömelse för den som genom tron är förenad med Kristus Jesus.

Så låt oss påminna oss om att allt vi får, får vi genom Guds faderliga hand. Det är han som i sin godhet gett oss till varandra och han använder den här församlingen som sitt främsta verktyg för vår andliga växt.

AVSLUTNING

Så, vänner. När vi påminner oss om att vi är en kropp, Kristi kropp, låt oss tacka Gud för hans verk i våra liv. Att han har satt oss just här, just idag, just tillsammans med vännerna här. Det är ett uttryck för Guds godhet. Och låt oss inte tröttna på att göra gott mot varandra utan överträffa varandra i ömsesidig aktning.